ΕΝΟΤΗΤΑ 9η

Ζακ-Λουί Νταβίντ: "Ο θάνατος του Σωκράτη" (1787, Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης).

Οι νόμοι επισκέπτονται το Σωκράτη στη φυλακή

Μια μέρα, εκεί που ο μεγάλος αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος Σωκράτης έκανε τη βόλτα του στην Ακρόπολη, συνάντησε κάποιον γνωστό του, ο οποίος του ανακοίνωσε ότι έχει να του πει κάτι πολύ σημαντικό που άκουσε για κάποιον από τους μαθητές του.
Ο Σωκράτης του είπε ότι θα ήθελε, πριν του πει τι είχε ακούσει, να κάνουν το τεστ της "τριπλής διύλισης".
" – Τριπλή διύλιση;" ρώτησε με απορία ο γνωστός του.- Ναι, πριν μου πεις τι άκουσες για το μαθητή μου, θα ήθελα να κάτσουμε για ένα λεπτό να φιλτράρουμε αυτό που θέλεις να μου πεις.- Το πρώτο φίλτρο είναι αυτό της αλήθειας.Είσαι λοιπόν εντελώς σίγουρος ότι αυτό που πρόκειται να μου πεις είναι αλήθεια;- Ε... όχι ακριβώς, απλά το άκουσα όμως και...-Μάλιστα. Άρα δεν έχεις ιδέα αν αυτό που θέλεις να μου πεις είναι αλήθεια ή ψέματα.- Ας δοκιμάσουμε τώρα το δεύτερο φίλτρο, αυτό της καλοσύνης.Αυτό που πρόκειται να μου πεις για τον μαθητή μου είναι κάτι καλό;- Καλό; Όχι· το αντίθετο μάλλον...- Άρα, συνέχισε ο Σωκράτης, θέλεις να πεις κάτι κακό για τον μαθητή μου, αν και δεν είσαι καθόλου σίγουρος ότι είναι αλήθεια.Ο γνωστός του έσκυψε το κεφάλι από ντροπή και αμηχανία.- Παρόλα αυτά, συνέχισε ο Σωκράτης, μπορείς ακόμα να περάσεις το τεστ γιατί υπάρχει και το τρίτο φίλτρο.Το τρίτο φίλτρο: της χρησιμότητας.Είναι αυτό που θέλεις να μου πεις για τον μαθητή μου κάτι που μπορεί να μου φανεί χρήσιμο (ωφέλιμο) σε κάτι;- Όχι· δεν νομίζω...- Άρα, λοιπόν, αφού αυτό που θα μου πεις δεν είναι ούτε αλήθεια ούτε καλό ούτε χρήσιμο (ωφέλιμο), γιατί θα πρέπει να το ακούσω;Ο γνωστός του έφυγε ντροπιασμένος, έχοντας πάρει ένα καλό μάθημα...Μήπως είναι καιρός να βάλουμε κι εμείς αυτό το σοφό τεστ στη ζωή μας;

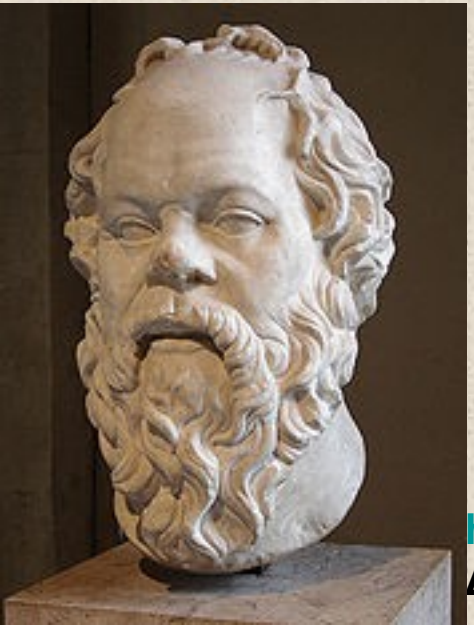

http://www.youtube.com/watch?v=OiND65aLk_k

Δ

Μορφωμένος άνθρωπος(Σωκράτης)

Δεν ανέφερε τίποτε για τη συσσώρευση γνώσεων.

«Η μόρφωση είπε, είναι θέμα συμπεριφοράς… Ποιους ανθρώπους λοιπόν θεωρώ μορφωμένους;

1. Πρώτα απ' όλους αυτούς που ελέγχουν δυσάρεστες καταστάσεις, αντί να ελέγχονται από αυτές…
2. Αυτούς που αντιμετωπίζουν όλα τα γεγονότα με γενναιότητα & λογική.
3. Αυτούς που είναι έντιμοι σε όλες τους τις συνδιαλλαγές..
4. Αυτούς που αντιμετωπίζουν γεγονότα δυσάρεστα και ανθρώπους αντιπαθείς καλοπροαίρετα.
5. Αυτούς που ελέγχουν τις απολαύσεις τους..
6. Αυτούς που δεν νικήθηκαν από τις ατυχίες & τις αποτυχίες τους..
7. Τελικά αυτούς που δεν έχουν φθαρεί από τις επιτυχίες και την δόξα τους…»

Εἰ μέλλουσιν ἡμῖν ἐνθένδε εἴτε ἀποδιδράσκειν, εἴθ' ὅπως δεῖ ὀνομάσαι τοῦτο, ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ἐπιστάντες ἔροιντο·

- Εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, τὶ ἐν νῷ ἔχεις ποιεῖν; Ἄλλο τι ἢ τούτῳ τῷ ἔργῳ ᾧ ἐπιχειρεῖς διανοῇ τούς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι καὶ σύμπασαν τὴν πόλιν τὸ σὸν μέρος;

Ἢ δοκεῖ σοι οἷόν τε ἔτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι καὶ μὴ ἀνατετράφθαι,
ἐν ᾗ ἄν αἱ γενόμεναι δίκαι μηδὲν ἰσχύωσιν ἀλλὰ ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἄκυροί τε γίγνωνται καὶ διαφθείρωνται;

- Τί ἐροῦμεν, ὦ Κρίτων, πρὸς ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα;

Πολλὰ γὰρ ἄν τις ἔχοι, ἄλλως τε καὶ ῥήτωρ, εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου ὅς τὰς δίκας τὰς δικασθείσας προστάτει κυρίας εἶναι. Ἢ ἐροῦμεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι

«Ἠδίκει γὰρ ἡμᾶς ἡ πόλις καὶ οὐκ ὀρθῶς τὴν δίκην ἔκρινεν;»

Εἰ μέλλουσιν ἡμῖν ἐνθένδε εἴτε ἀποδιδράσκειν, εἴθ’ ὅπως δεῖ ὀνομάσαι τοῦτο, ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως ἐπιστάντες ἔροιντο·

Εάν, ενώ πρόκειται να αποδράσουμε αποδώ είτε όπως πρέπει να ονομαστεί η πράξη μας, έρθουν οι νόμοι και οι άρχοντες σταθούν μπροστά μας και ρωτήσουν

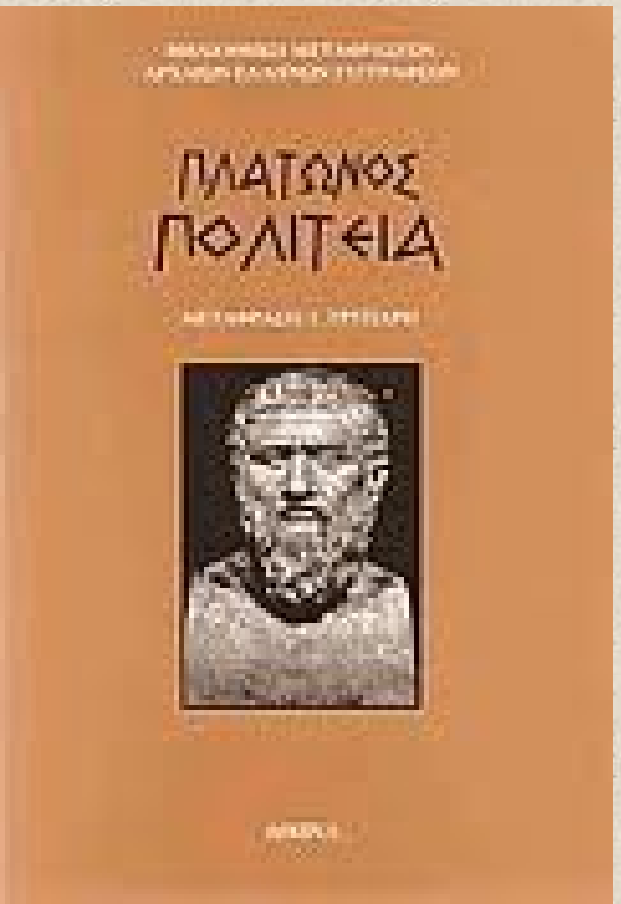

Εν οίδα ότι ουδέν οίδα.

- Εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, τὶ ἐν νῷ ἔχεις ποιεῖν; Ἄλλο τι ἢ τούτῳ τῷ ἔργῳ ᾧ ἐπιχειρεῖς διανοῇ τούς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι καὶ σύμπασαν τὴν πόλιν τὸ σὸν μέρος;

«Πες μου, Σωκράτη, τι έχεις στον νου σου να κάνεις; Κάτι άλλο ή με αυτή την πράξη που επιχειρείς σκέφτεσαι να καταστρέψεις κι εμάς τους νόμους και όλη την πόλη όσο περνά από το χέρι σου;

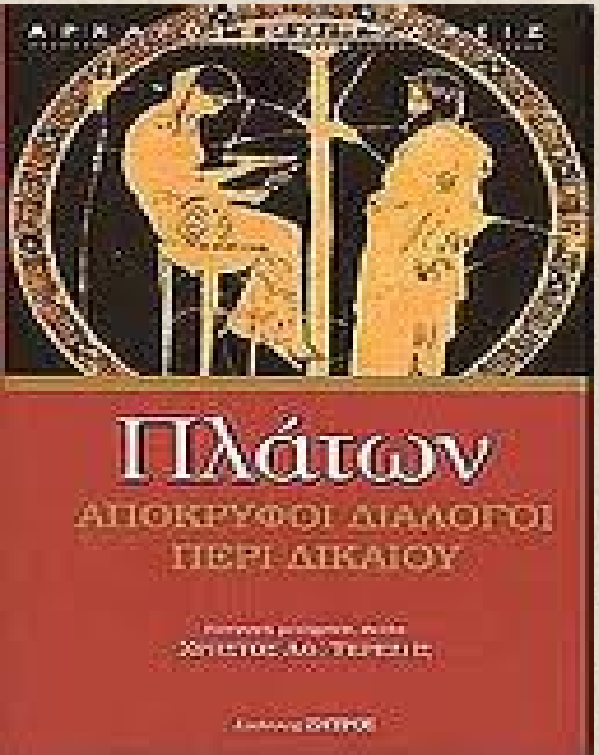

Άνθρωπος παιδεία κεκοσμημένος των ζώων κάλλιστον.

Ἤ δοκεῖ σοι οἷόν τε ἔτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι καὶ μὴ ἀνατετράφθαι, ἐν ᾗ ἄν αἱ γενόμεναι δίκαι μηδὲν ἰσχύωσιν ἀλλὰ ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἄκυροί τε γίγνωνται καὶ διαφθείρωνται;

Ή σου φαίνεται ότι είναι δυνατόν ακόμη εκείνη η πόλη να υπάρχει και να μην έχει καταλυθεί, στην οποία οι δίκες που έγιναν δεν έχουν καμιά ισχύ, αλλά ακυρώνονται από τους απλούς πολίτες και διαλύονται;»

Η παιδεία, καθάπερ ευδαίμων χώρα, πάντα τ’ αγαθά φέρει

Τί ἐροῦμεν, ὦ Κρίτων, πρὸς ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα;
Πολλὰ γὰρ ἄν τις ἔχοι, ἄλλως τε καὶ ῥήτωρ, εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου
ὅς τὰς δίκας τὰς δικασθείσας προστάτει κυρίας εἶναι.

Τι θα απαντήσουμε, Κρίτωνα, σ' αυτά και σε άλλα παρόμοια; Γιατί πολλά μπορεί κανείς ενδεχομένως να πει, και ιδιαίτερα ένας ρήτορας, γι' αυτόν τον νόμο που κινδυνεύει να ανατραπεί, ο οποίος ορίζει να είναι έγκυρες οι δικαστικές αποφάσεις.

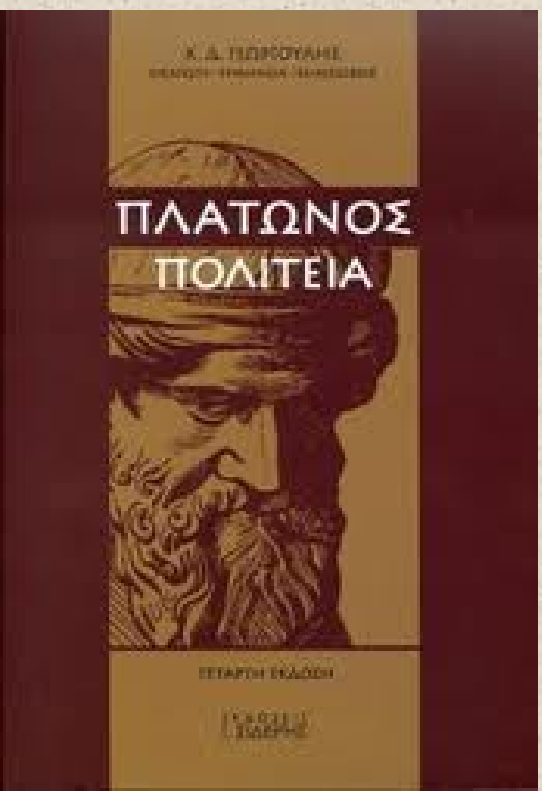

Δεν είμαι Αθηναίος,
ούτε Έλληνας πολίτης,
αλλά πολίτης του κόσμου.

Ἤ ἐροῦμεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι
«Ἠδίκει γὰρ ἡμᾶς ἡ πόλις καὶ οὐκ ὀρθῶς τὴν δίκην ἔκρινεν;»
Ταῦτα ἤ τι ἐροῦμεν;

Ή θα απαντήσουμε σ' αυτούς ότι «Επειδή μας αδικούσε η πόλη και δεν εξέδωσε σωστή απόφαση στη δίκη;» Αυτά θα πούμε ή τι άλλο;

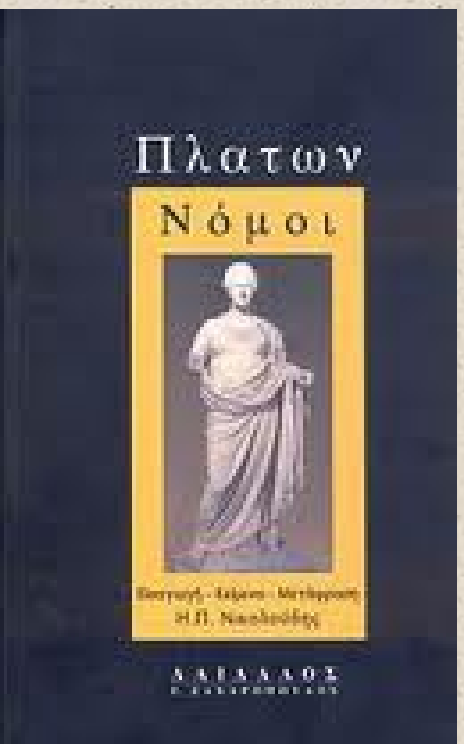

Αι μεν ποδήρεις εσθήτες τα σώματα, αι δε υπέρμετροι περιουσίαι τας ψυχάς εμποδίζουσιν.

μτφρ: Τα μακριά ενδύματα τα σώματα και οι υπέρμετρες περιουσίες τις ψυχές εμποδίζουν.

Προσωποποίηση Νόμων

Σωκράτης στη φυλακή πριν την εκτέλεση ποινής(θάνατος)

ΜΑΘΗΤΕΣ ► απόδραση

ΝΟΜΟΙ ► 1. καταστροφή πόλης με παραβίαση δικαστικών αποφάσεων

► 2. κατάλυση πόλης, αν δεν είναι σεβαστές οι δικαστικές αποφάσεις

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ► Μήπως άδικη απόφαση;

«Κρείττον οψιμαθή είναι ή αμαθή»

Ραφαήλ: Η Φιλοσοφική Σχολή της Αθήνας

Πλάτωνας- Αριστοτέλης

στην Ακαδημία

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. http://el.wikiquote.org/wiki/%CE%A3%CF%89%CE%BA%CF%81%CE%AC%CF%84%CE%B7%CF%82
2. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%89%CE%BA%CF%81%CE%AC%CF%84%CE%B7%CF%82_(%CE%B6%C
3. http://sfrang.com/historia/graphics/site2/akademie.htm
4. http://books.phigita.net/isbn/9789608437128
5. http://www.perizitito.gr/persons.php?personid=6288
6. http://books.vres.gr/book.php?book_id=81881
7. http://www.greekbooks.gr/books/arhea-elliniki-grammatia/platonos-politia-4.product
8. http://www.gnomikologikon.gr/
9. http://users.sch.gr/ipap/Ellinikos%20Politismos/Yliko/oles%20oi%20metafraseis%20c.htm
10. http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:hCkLPSKQBfgJ:ancientgreekformoderngreekstudent.blogspo
11. http://vorioionio.blogspot.com/2011/09/blog-post_9217.html
12. http://www.youtube.com/watch?v=ypam7T_v7jE&feature=related
13. http://www.youtube.com/watch?v=OiND65aLk_k
14. http://www.youtube.com/watch?v=BxomT36iAkY
15. http://www.youtube.com/watch?v=mEr-SnCqe8U